

Na sesji
[Signature]
Projekt

UCHWAŁA NR
RADY GMINY ŚWIERZNO
z dnia 2023 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Świerzo
na lata 2024 – 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Świerzo na lata 2024 - 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXVII/162/2020 Rady Gminy Świerzo z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Świerzo na lata 2021 – 2023.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady
Sebastian Ligenza

[Signature]
RADCA PRAWNY
Dennis Warcholak

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminny program wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami. Ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczna, socjalna, prawna) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony także ze względu na dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodzin przewyższających trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wobec powyższego przyjęcie niniejszej uchwały uznać należy za konieczne i uzasadnione.

Projekt

Załącznik
Do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Świerzno
z dnia..... r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ŚWIERZNO
NA LATA 2024 – 2026**

Świerzno, dnia 23.10.2023 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
Rozdział I – Zakres Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Świerzno na lata 2024 – 2026	2
1. Uwarunkowania prawne.....	3
2. Użyte w programie określenia.....	3
3. Adresaci programu.....	5
4. Realizatorzy programu.....	5
Rozdział II – Diagnoza sytuacji rodzin i powody przyznania pomocy społecznej w 2022 roku w Gminie Świerzno	7
1. Asystent rodziny	9
2. Rodziny wspierające.....	13
3. Placówki wsparcia dziennego.....	13
4. Poradnictwo specjalistycznego.....	14
5. Praca socjalna.....	15
6. Zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy.....	15
7. Karta Dużej Rodziny.....	17
Rozdział III – Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny	18
Rozdział IV – Część programowa	19
1. Aktualne uwarunkowania i kierunki polityki społecznej.....	20
2. Cel główny.....	20
3. Cele szczegółowe.....	20
4. Cel szczegółowy I – zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.....	20
5. Cel szczegółowy II – poprawa funkcjonowania rodziny, warunków dla rozwoju dziecka i wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej.....	21
6. Cel szczegółowy III – podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących.....	23
7. Cel szczegółowy IV – podnoszenie kompetencji służb zajmujących się wspieraniem rodziny.....	24
Rozdział V – Źródła finansowania programu	25
Rozdział VI – Monitoring programu	25
Rozdział VII – Podsumowanie	26

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Świerzno na lata 2024 - 2026

I. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej. Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli instytucji, które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną. Działania pomocowe na poziomie gminy polegają na udzielaniu rodzinie pomocy w radzeniu sobie z trudnościami tak, aby w efekcie nie doszło do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, jeżeli dojdzie to tego rodzaju interwencji, do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, aby możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziny biologicznej.

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu dziecka. To w niej dzieci uczą się najważniejszych zasad obowiązujących w grupie i społeczeństwie. Poprzez kontakt z rodzicami i rodzeństwem uczą się norm i zasad życia społecznego. Rodzina zapewnia opiekę i bezpieczeństwo, przekazuje tradycje rodzinne, narodowe, religijne, jest grupą, w której relacje i interakcje oparte są na związku, wzajemnym uczuciu, współodpowiedzialności za wszystkich członków rodziny. Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ wiele czynników. Wśród nich możemy wyróżnić:

- 1) zespół warunków bytowych (pozwalają na zaspokojenie potrzeb biologicznych, rozwojowych dziecka),
- 2) czas pracy i czas wolny rodziców (jak długo pracują?, ile mają czasu wolnego i ile z niego poświęcają dziecku?),
- 3) poziom społeczno- kulturalny rodziców, umiejętności wychowawcze, wykształcenie, aktywność społeczna i kulturowa, stosunek do świata wartości, światopogląd, zasady moralne,
- 4) zgodne pożycie rodziców,
- 5) właściwa organizacja życia rodzinnego.

Zazwyczaj pierwszym symptomem nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny są pojawiające się problemy w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Rodzice nie są w stanie zabezpieczyć podstawowych potrzeb dzieci zarówno w zakresie potrzeb materialnych jak i potrzeb emocjonalnych. W efekcie nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, co przejawia się w coraz częściej

występujących u dzieci problemach zdrowotnych, psychologicznych i wychowawczych. Dlatego też bardzo ważne jest udzielanie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia. Powinno mieć ono postać planowych działań, które mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej podstawowych funkcji. Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Niniejszy Program uwzględnia działania, które w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy przyjąć do realizacji, w celu wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Świerzno i przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Rozdział I. Zakres gminnego programu wspierania rodziny w gminie Świerzno na lata 2024 – 2026

1. Uwarunkowania prawne

1. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, zwany dalej „Programem” opracowano w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.)
2. Zadania przyjęte do realizacji w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:
 - 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz.901 z późn. zm.)
 - 2) Ustawa z dnia 25 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 535)
 - 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 165 z późn. zm.)
 - 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939)
 - 5) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz.571)
 - 6) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świerzno na lata 2019 - 2029 przyjęta uchwałą Nr VIII/34/2019 Rady Gminy Świerzno z dnia 28 marca 2019 r.
 - 7) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923).

2. Użyte w Programie określenia

- 1) **asystent rodziny** - to osoba, która zajmuje się zawodowo wspieraniem rodziny aby w przyszłości samodzielnie potrafiła ona pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Termin ten został wprowadzony od słowa „asysta”, które jest

określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowanie dzieci,

2) rodzina dysfunkcyjna - to taka, która nie spełnia swojej funkcji. Poprzez zaburzone relacje, role czy komunikację nie zapewnia swoim członkom prawidłowego rozwoju i funkcjonowania społecznego.

3) piecza zastępcza – to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej. Formy rodzinnej pieczy zastępczej to:

- rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna),
- rodzinny dom dziecka.

Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- placówka opiekuńczo-wychowawcza,
- regionalna placówka opiekuńczo- terapeutyczna,
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

4) rodzina wspierająca – to taka, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m. in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

5) placówki wsparcia dziennego – to placówki wspierające rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- a) opiekuńczej (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze),

b) specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży),

c) pracy podwórkowej realizowanej przez tzw. wychowawców podwórkowych (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

Placówki współpracują z rodzinami lub opiekunami dziecka, a także placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

3. Adresaci programu

Program adresowany jest do dzieci i rodzin, które z różnych przyczyn wymagają wsparcia społecznego, zwłaszcza do:

- rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dzieci wymagających zapewnienia opieki i wychowania poza rodziną biologiczną,
- dzieci i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji kryzysowej oraz dotkniętych przemocą,
- rodzin zastępczych, rodzin wspierających,
- instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką rodziny.

4. Realizatorzy programu i partnerzy

Założenia Programu w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe, osoby fizyczne i prawne, inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Świerzno oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Przy realizacji Programu współpracować winny w szczególności:

1) podmioty publiczne:

- właściwe stanowiska Urzędu Gminy Świerzno;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie;
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- Przedszkola i Szkoły;
- Biblioteka Publiczna;

2) podmioty niepubliczne:

- kluby i organizacje sportowe,
- kościoły i związki wyznaniowe,

3) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, i inne:

- Komenda Powiatowa Policji w Kamieniu Pomorskim;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim;
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim;

- Zakłady Opieki Zdrowotnej;
- Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim;
- Prokuratura Rejonowa w Kamieniu Pomorskim

W realizacji swoich zadań ww. podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Tabela 1. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Świerzno

1. Urząd Gminy w Świerznie, ul. Długa 8 72 - 405 Świerzno	Dowozy dzieci do szkół, przyznawanie i wypłacanie stypendiów.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie u. Długa 14c, 72- 405 Świerzno	Praca socjalna, Karta Dużej Rodziny, Zachodniopomorska Karta Rodziny i Seniora, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno - zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, organizowanie i uczestnictwo w imprezach kulturalnych.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie, ul. Długa 14 c, 72-405 Świerzno	Wsparcie psychologiczne, przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży poradnictwo psychologiczne, prawne, - przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu; - przeciwdziałanie przemocy; - utrzymanie Punktu Konsultacyjnego.
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Świerznie, ul. Długa 14 c, 72-405 Świerzno	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy.
5. Placówki oświatowo - wychowawcze z terenu gminy Świerzno: 2 szkoły podstawowe; 3 punkty przedszkolne; 3 placówki wsparcia dziennego	Działalność edukacyjno-wychowawcza, psychologiczno - edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców i dzieci, realizacja programów edukacyjnych
6. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.

Rozdział II. Diagnoza sytuacji rodzin i powody przyznania pomocy społecznej w 2022 roku w gminie Świerzno.

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo — wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie.

Gmina Świerzno jest położona w północno – zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Świerzno jest gminą wiejską. Obszar gminy stanowią wsie: Będzieszewo, Chomino, Ciesław, Dąbrowa, Duniewo, Gostyniec, Gostyń, Jatki, Kaleń, Kępica, Krzemkowo, Krzepocin, Margowo, Osiecze, Redliny, Rybice, Starza, Stuchowo, Sulikowo, Świerzno, Trzebieradz, Ugory. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Świerzno, położona w centralnej części gminy. Na terenie gminy położonych jest 22 miejscowości.

Ludność gminy wg stanu na dzień 30.06.2022 r. liczyła 3944 osób.

Tabela 2. Mieszkańcy Gminy Świerzno według grup wiekowych dane: 30.06.2022 r.

Płeć/wiek	Kryterium	Liczba
KOBIETY		
Wiek 0 – 17	Rocznik 2005 - 2022	365
Wiek 18 - 59	Rocznik 2004 - 1963	1071
Wiek 60 lat i więcej	Rocznik 1962 i mniej	568
RAZEM		2004
MĘŻCZYŹNI		
Wiek 0 – 17	Rocznik 2005 - 2022	376
Wiek 18 - 64	Rocznik 2004 - 1958	1104
Wiek 65 lat i więcej	Rocznik 1957 i mniej	460
RAZEM		1940
OGÓLEM		3944

Według stanu na 30 czerwca 2022 r., liczba ludności gminy Świerzno wyniosła 3944 osób, z czego 50,1 % stanowiły kobiety.

Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 17,5 %,
- osoby w wieku produkcyjnym 62 %,

- osoby w wieku poprodukcyjnym **20,5 %**
- W latach 2014-2019 liczba ludności **spadła o 1,3 %**.

Według stanu na 31 grudnia 2022 roku wskaźnik bezrobocia w gminie wyniósł 10,1%. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 14,1 % dla województwa wynosi 6,7%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych gminy Świerzno wynosiła 274 osoby, w tym 63,63% stanowiły kobiety, 36,13 % stanowili mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych wyniósł 55,84%.

W 2022 r. ze świadczeń pomocy społecznej w tut. OPS korzystały 123 rodziny. Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana zarówno pod względem struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, jak również obszarów problemowych określanych mianem dysfunkcji rodziny. Mówiąc o przyczynach trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie konieczne jest przeanalizowanie danych ilościowych dotyczących udzielonej pomocy mieszkańcom Gminy Świerzno w 2022 roku.

Tabela 3. Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom w 2022 roku

Powody objęcia pomocą społeczną	Liczba rodzin w 2022 r.
Bezrobocie	56
Ubóstwo	19
Niepełnosprawność	40
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	1
niepełne rodziny	1
rodziny wielodzietne	0
Długotrwała, ciężka choroba	13
Alkoholizm	0
Bezdomność	2
Trudności po zwolnieniu z ZK	2
Przemoc w rodzinie	0
Narkomania	0

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest bezrobocie a w następnej kolejności: niepełnosprawność, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Bezradność w sprawowaniu opieki ma różne źródła. Wśród nich jest bezrobocie jednego z rodziców lub obojga, a co za tym idzie, niskie

dochody, które nie pozwalają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, trudne warunki mieszkaniowe. Innym powodem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych jest brak umiejętności wychowawczych, często wyniesione z domu nieprawidłowe wzorce, niewłaściwe relacje w rodzinie. Najwięcej krzywdy w rodzinach dysfunkcyjnych doświadczają dzieci.

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Świerzno.

W 2022 roku w celu zapewnienia bezpieczeństwa, 2 dzieci w okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r. przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej i pieczy zastępczej oraz poniesione koszty w 2022 r.

Tabela 4. Dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2022 r.

Kategorie wydatków	Ilość dzieci w 2022 r.	Wydatki poniesione w związku z przebywaniem dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej w 2022 r.
Współfinansowanie pobytu dzieci w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej	2 dzieci 01.01.2022 r. – 31.12.2022 r.	104.742,96 zł

1. ASYSTENT RODZINY

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie od 01.08.2013 r. zatrudnił asystenta rodziny. Asystent rodziny realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj.:

- wsparcie rodziny w kryzysie,
- wsparcie rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- prowadzenie pracy z rodziną w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych,
- koordynowanie kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcie rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała

w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu” (od 1 stycznia 2017 roku, zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”).

Odbiorcami działań asystenta rodziny są:

- rodziny przeżywające trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodziny, którym czasowo zostały ograniczone prawa rodzicielskie a dzieci umieszczono w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 15 ustawy, do zadań asystenta rodziny należy:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
15. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;

16. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku
i przekazywanie tej oceny kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie;
17. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
18. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
19. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi
organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się
w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
20. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

W myśl art. 14 asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z art. 11 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Asystent rodziny kierowany jest do rodziny za zgodą Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie, na podstawie wywiadu środowiskowego, który przeprowadzany jest po dokonaniu analizy sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego.

Zgodnie z ustawą asystent rodziny może prowadzić pracę z nie więcej niż 15 rodzinami. Liczba rodzin będąca pod opieką asystenta rodziny winna być uzależniona od problemów w rodzinach oraz kwalifikacji i doświadczenia zawodowego asystenta rodziny.

Asystent rodziny wykonując swoje obowiązki współpracuje z różnymi instytucjami gminnymi i powiatowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny np: szkołami, przedszkolami, Zespołem Interdyscyplinarnym, grupami roboczymi, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych w Kamieniu Pomorskim, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świerznie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kamieniu Pomorskim, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz z placówkami ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi.

W przypadku zrealizowania planu pracy, zakończenia pracy z rodziną, asystent rodziny przez 6 miesięcy monitoruje funkcjonowanie rodziny poprzez wizyty kontrolne w środowisku, nie rzadziej niż 1 raz w każdym miesiącu. Monitoring ma na celu wspieranie rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Jest pewną formą umacniania i towarzyszenia rodzinie, udzielania jej wskazówek a także nadzoru, w jaki sposób rodzina radzi sobie w przewyżnianiu trudności.

W 2022 roku tą formą wsparcia objętych było łącznie 9 rodzin, w których było 14 dzieci, co obrazuje poniższa tabela :

Tabela 5. Dane dotyczące rodzin współpracujących z asystentem rodziny w 2022 r.

Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny, z tego:		2022 r.
		9
1.	Do 3 miesięcy	1
2.	Powyżej 3 do 12 miesięcy	2
3.	Powyżej 1 roku	3
4.	Przeciętny czas pracy z rodziną 1*)	23
5.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	3
6.	Ze względu na osiągnięcie celów	2
7.	Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	1
8.	Ze względu na brak efektów	0
9.	Ze względu na zmianę metody pracy	0
10.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny 2*)	9
11.	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	14

1*) Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną podaje się w miesiącach z dokładnością do jednego miesiąca, wykazując miesiąc rozpoczęty jako miesiąc pełny.

2*) Narastająco od początku roku. Każda rodzina korzystająca z pomocy asystenta wykazywana jest tylko jeden raz.

Tabela 6: Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2021 – 2022 (na podstawie danych OPS w Świerznie)

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
2021	15
2022	9

Identyfikowanie rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych będzie odbywało się poprzez:

- wywiad środowiskowy,
- pracę socjalną, polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań w wychowywaniu dzieci,
- ocenę sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym oraz konsultacjach ze specjalistami, pedagogami, psychologiem w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcje rodziny.

W Gminie Świerznie powinien być zatrudniony co najmniej 1 Asystent rodziny.

Program nie określa liczby rodzin które powinny być objęte wsparciem asystenta rodziny ponieważ na wdrożenie procedury składa się wiele czynników po ocenie których należy podjąć decyzję o przyznaniu asystenta rodziny w konkretnej rodzinie w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Nadmienić należy, że wszystkie rodziny które wymagały wsparcia asystenta rodziny otrzymały taką pomoc. Na dzień 31.12.2022 r. na terenie gminy Świerzno asystenturą objętych było 9 rodzin.

2. RODZINY WSPIERAJĄCE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie w oparciu o art. 29 ust. 1,2 i art.30 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn.zm.) zachęca rodziny do współpracy z asystentem rodziny we wspieraniu rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci.

Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających. Formy pomocy mogą być bardzo różne, uzależnione od potrzeb oraz współpracy między zainteresowanymi. Dotyczyć one mogą: wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.

Rodzinę wspierającą ustanawia Wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspierającej po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie przeprowadzonego przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą podpisywane są umowy, na podstawie których rodziny wspierające uprawnione są do zwrotu kosztów związanych z udzielaniem wsparcia (np. zakupienie biletów do kina, muzeum, na basen).

W Gminie Świerzno został opracowany informator dotyczący możliwości ubiegania się o bycie rodziną wspierającą. Do tut. OPS pomimo rozpowszechnianych informacji dotyczących rodzin wspierających nie zgłosiła się żadna rodzina która, chciałaby być rodziną wspierającą.

Z uwagi na powyższe trudno jest określić lub planować liczbę do utworzenia rodzin wspierających, co nie oznacza, że jeżeli będą takie rodziny zgłaszały chęć bycia rodziną wspierającą to nie zostanie podjęta z nimi współpraca. Zarówno Wójt Gminy jaki i OPS są otwarci na współpracę z kandydatami do bycia rodziną wspierającą.

3. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Rodziny z gminy Świerzno wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny,

które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i wymagają pomocy w zakresie: organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, wyrównywaniu deficytów, wzmacnianiu własnej wartości, nabywaniu umiejętności społecznych oraz nawiązywaniu prawidłowych relacji mogą otrzymać wsparcie w trzech placówkach wsparcia dziennego, prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Szczecinie a funkcjonujących na terenie gminy Świerżno.

Celem działalności placówek wsparcia dziennego jest przede wszystkim wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, wyrównywanie zdiagnozowanych deficytów oraz oddziaływanie na środowisko młodego człowieka, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym.

Placówka wsparcia dziennego w szczególności:

- odpowiada na potrzeby dzieci i młodzieży;
- pomaga w wychowaniu i opiece;
- umożliwia rozwijanie zainteresowań, talentów, predyspozycji, pasji;
- wspiera rozwój osobisty, kształtuje osobowość;
- buduje poczucie własnej wartości;
- wzmacnia motywację do działania;
- stymuluje rozwój społeczny dzieci i młodzieży;
- pozwala nabywać kluczowe kompetencje;
- uczy funkcjonowania w różnych sytuacjach społecznych, rodzinnych, rówieśniczych;
- ogranicza wyuczoną bezradność;
- kompensuje zdiagnozowane deficyty rozwojowe;
- wyrównuje szanse w dostępie do dóbr i usług i kształtuje zachowania prozdrowotne.

Placówki Wsparcia Dziennego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci mieszczą się w Chominie i Gostyniu. Obie placówki zapewniają uczęszczającym do niej dzieciom: wsparcie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz ułatwiają rozwój zainteresowań.

4. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne, terapeutyczne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia

w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód w punkcie konsultacyjnym.

Mieszkańcy gminy Świerzno od kilku lat mają zapewniony dostęp do specjalistycznego wsparcia świadczonego przez różne instytucje m.in. w: Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świerznie, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kamieniu Pomorskim, Punkcie Konsultacyjnym Dla Osób Uzależnionych Współuzależnionych Oraz Ofiar i Sprawców Przemocy potrzebujących wsparcia i terapii przy GKRPA w Świerznie, Placówkach Wsparcia Dziennego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Chominie, Gostyniu i Świerznie Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Świerznie, Pomocy Prawnej w Kamieniu Pomorskim i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

5. PRACA SOCJALNA

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- z osobami lub rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy klienta, opracowanie planu pracy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego.

W pracy socjalnej chodzi głównie o mobilizowanie osób, rodzin, a nawet lokalnych środowisk do samodzielnych działań, ujawnianie i umiejętne (profesjonalne) wykorzystanie sił i możliwości tkwiących w tych osobach, rodzinach i grupach, wskazanie najlepszych sposobów osiągnięcia celu, jakim jest przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych i odzyskanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

6. ZADANIA WSPARCIA RODZINY NA POZIOMIE GMINY

Na terenie gminy Świerzno realizowane są programy ogólnopolskie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

**Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 roku
(Dz.U. z 2023 poz. 1923)**

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4 000,00 zł.

Zgodnie z art. 4 ustawy wsparcie to ma być realizowane poprzez zapewnienie:

- kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej;
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych;
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- dostępu do usług koordynacyjnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego;
- wsparcia asystenta rodziny:
- dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży;
- dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę, – innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W myśl ustawy z uprawnień może skorzystać:

- każda kobieta, w ciąży i jej rodzina (w zakresie informacji i poradnictwa na temat rozwiązań wspierających rodzinę), rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko.

Oznacza to:

- ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, o nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu,
- kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
- kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,

- kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu:
- poronienia,
- urodzenia dziecka martwego, o urodzenia dziecka niezdolnego do życia,
- urodzenia dziecka obciążonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

Ustawa zakłada również, że każda kobieta w ciąży i jej rodzina może skorzystać z pomocy i wsparcia asystenta rodziny, który:

- udzieli informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,
- będzie mógł reprezentować rodzinę przed instytucjami i urzędami,
- udzieli wsparcia psychologicznego,
- udzieli pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych,
- udzieli pomocy prawnej,
- będzie wspierał w realizacji codziennych obowiązków.

Wsparcie finansowe przysługuje jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, co należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną oraz urodziła żywe dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Ponadto jeśli kobieta jest w zagrożonej ciąży lub urodzi niepełnosprawne dziecko może wnioskować o objęcie opieką przez asystenta rodziny.

7. KARTA DUŻEJ RODZINY

Od roku 2014 w tut. OPS jest możliwość uzyskania Karty Dużej Rodziny. Podstawę wydawania Kart stanowi ustawa z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2023 r., poz. 1744 z późn. zm.) Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki w szkole lub w szkole wyższej, maksymalnie do osiągnięcia do 25 roku życia. Osoby posiadające

orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymują Kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Aby otrzymać Kartę Dużej Rodziny należy złożyć wniosek w Ośrodku Pomocy Społecznej odpowiadającej miejscu zamieszkania.

Wniosek możesz złożyć także przez internet – na portalu MRPiPS Emp@tia. Szczegóły znajdziesz w sekcji **Jak uzyskać kartę przez Emp@tię**.

Nadmienić należy, że na terenie Gminy Świerzno rodziny mogą także skorzystać ze wsparcia Zachodniopomorskiej Karty Rodziny. Wsparciem Zachodniopomorskiej Karty Rodziny objęte są rodziny z minimum dwojgiem dzieci, z terenu województwa zachodniopomorskiego. O wydanie Zachodniopomorskiej Karty Rodziny mogą ubiegać się: małżonkowie prowadzący wspólne gospodarstwo domowe z minimum dwojgiem dzieci oraz dzieci (do 18 roku życia lub 26 roku życia w przypadku kontynuowania nauki, dożywotnio w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności); rodziny zastępcze zamieszkałe pod wspólnym adresem, rodzinne domy dziecka. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu.

Od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie zostały wydane następujące ilości Zachodniopomorskich Kart Dużych Rodzin oraz Zachodniopomorskich Kart Seniora:

1) Zachodniopomorska Karta Dużej Rodziny od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

Wydanych kart: 20 szt

Rodzice: 8 osób

Dzieci: 12 osób

2) Zachodniopomorska Karta Seniora od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

Wydanych Kart: 47 szt

Nadmienić należy, że kontynuowane jest wydawanie Ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny, przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej zostały wydane następujące ilości Ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny:

Wydanych kart: 79 szt.

Rodzice: 69 osób

Dzieci: 10 osób

Rozdział III. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodzin.

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 dokonano analizy SWOT.

Tabela 7. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie działające instytucje w obszarze pomocy społecznej, - kompetentna stale doskonaląca umiejętności kadra podmiotów działających na rzecz rodziny, ogólnie dostępna oferta pomocy rodzinie, - dostępność do bezpłatnego poradnictwa, realizacja programów osłonowych i profilaktycznych, - zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, - wspieranie rodzin przez asystenta rodziny, doświadczenie w realizacji programów i projektów skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - działalność organizacji pozarządowych, - bezpłatna komunikacja dla dzieci realizujących obowiązek szkolny, - baza sportowa służąca rodzinie, - dostęp i dobra jakość funkcjonowania placówek opiekuńczych i oświatowych na terenie Gminy Świerzno, - rozwinięta sieć instytucji wspierających rodzinę: Gmina, Policja, Sąd, PCPR, OPS, GKRPA, organizacje pozarządowe, Biblioteka Publiczna, placówki oświatowe, świetlice wiejskie, placówki wsparcia dziennego, - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, - rozwój działań w obszarze wsparcia i pomocy rodzinie poprzez wprowadzenie innowacyjnych metod pracy w formie asystentury rodziny, - działalność Punktu Konsultacyjnego przy GKRPA - profesjonalna i specjalistyczna kadra działająca w obszarze wspierania dziecka i rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna wiedza mieszkańców na temat form wsparcia i instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, - niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej, - zjawisko marginalizacji jako przyczyna wielu problemów społecznych, - brak nawyków i niechęć do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, - niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewyciężaniu sytuacji kryzysowych, - niedostatecznie sprawny (długotrwały) system informacji i komunikacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny - bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin, - niechęć współpracy ze strony rodzin pomimo dobrego przygotowania i otwartości instytucji, - rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym, - niska aktywność klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych - brak doświadczenia w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację zadań.

Rozdział IV. Część programowa

1. Aktualne uwarunkowania i kierunki polityki społecznej

Wprowadzenie w Polsce reformy w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną było koniecznością z uwagi na nowe uwarunkowania społeczno-ekonomiczne, a także konieczność zmiany systemu opieki nad dzieckiem osieroconym i zaniedbywanym wychowawczo, który od okresu powojennego aż do roku 1999, skoncentrowany był głównie na systemie instytucjonalnym.

Aktualne uwarunkowania wskazują, że działania z zakresu polityki społecznej na poziomie samorządu lokalnego oraz administracji rządowej, winny być zorientowane na wspieranie i reintegrację rodziny. Takie podejście to kluczowy element polityki społecznej w większości krajów europejskich i na świecie. Obecnie działania zorientowane są na reintegrację rodziny – czyli planowego procesu odbudowywania więzi w rodzinie, w której na skutek kryzysu więzi te zostały zerwane lub nadwyrężone. Z uwagi na indywidualność rodziny i jej problemy, proces reintegracji rodziny jest najtrudniejszym wyzwaniem dla społeczności lokalnych. U podstaw Programu leży powszechne uznanie, iż udzielając wsparcia dziecku oraz rodzinie w ramach lokalnego systemu - należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do wychowania w rodzinie naturalnej. Należy mieć na względzie również fakt, iż rodzina sama w sobie jest najwyższą wartością.

2. Cel główny

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodzin biologicznych oraz wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

3. Cele szczegółowe

- 1) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- 2) poprawa funkcjonowania rodziny, warunków dla rozwoju dziecka i wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- 3) podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących,
- 4) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się wspieraniem rodziny.

Tabela 8. Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia	Poprawa sytuacji rodzinnej	Liczba rodzin objętych pomocą	2024 - 2026	OPS Świerzno
2.	Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „ Posiłek w szkole i	Wzrost liczby dzieci korzystających z pomocy w formie obiadów. Poprawa zasad	Liczba dzieci objętych dożywianiem	2024 - 2026	OPS Świerzno

	w domu „, na lata 2024-2028”	znajomości prawidłowego żywienia dzieci . Wzrost zainteresowania rodziców kwestiami racjonalnego żywienia dzieci			
3.	Realizacja innych rodzajów pomocy finansowej dla rodzin z dziećmi	Wzrost liczby uczniów objętych pomocą w formie: stypendium szkolnego, wyprawki szkolnej. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin najuboższych. Poprawa sytuacji materialnej uczniów, którzy przejściowo znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej w wyniku zdarzenia losowego	Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne. Liczba rodzin otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Liczba rodzin korzystających z Programu 500+. Liczba uczniów pobierających stypendia i wyprawki.	2024 - 2026	OPS Świerzno UG Świerzno
4.	Zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego dzieciom	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, wydatki poniesione w związku z umieszczeniem dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2024 - 2026	OPS Świerzno

Tabela 9. Cel szczegółowy 2: Poprawa funkcjonowania rodziny, warunków dla rozwoju dziecka i wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny	Wzrost umiejętności i opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	2024 - 2026	OPS Świerzno
2.	Zwiększenie dostępności do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach	Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi	Liczba podmiotów świadczących pomoc w formie konsultacji i poradnictwa	2024 - 2026	UG Świerzno OPS Świerzno

	gdzie można uzyskać pomoc	zjawiskami społecznymi	specjalistycznego		
3.	Rozwijanie systemu ulg poprzez promocje i realizację programu Karta Dużej Rodziny oraz Karta Seniora i Zachodniopomorska Karta Dużej Rodziny	Objęcie pomocą rodzin wielodzietnych	Liczba rodzin, którym wydano Kartę Dużej Rodziny	2024 - 2026	UG Świerzno OPS Świerzno
4.	Utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego	Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania, pomocy w nauce i rozwoju zainteresowań	Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci. Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego	2024 - 2026	OPS Świerzno Organizacje pozarządowe
5.	Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci i młodzieży w różnych formach	Poprawa organizacji czasu wolnego dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia	Liczba różnych form organizacji czasu wolnego Liczba uczestników wypoczynku	2024 - 2026	OPS Świerzno Biblioteka Publiczna Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe
6.	Działania aktywizujące społecznie i zawodowo na rzecz rodzin, w których członkowie rodziny pozostają bez pracy	Podjęcie pracy przez członków rodziny	Liczba osób biorących udział w programach, projektach i szkoleniach	2024 - 2026	OPS Świerzno PUP Organizacje pozarządowe
7.	Promowanie właściwych postaw w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej i podejmowanie działań w celu poprawy jakości relacji w rodzinie	Nabycie umiejętności w poprawnym wypełnianiu ról rodzicielskich	Liczba uczestników spośród rodzin objętych asystenturą biorących udział w warsztatach, terapiach, programach korekcyjno-edukacyjnych, projektach	2024 - 2026	OPS Świerzno
8.	Podjęcie działań zmierzających do utworzenia rodzin wspierających poprzez kampanie informacyjne, edukacyjne, upowszechnianie ulotek	Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Liczba rodzin wspierających rodziny przeżywającej trudności	2024 - 2026	OPS Świerzno UG Świerzno

9.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez powoływanie zespołów ds. okresowej oceny. W skład zespołu wchodzi: - asystent rodziny, pracownicy socjalny, kurator, pedagog	Wspólne poszukiwanie rozwiązań dla sytuacji trudnych, kryzysowych, co pozwoli w znalezieniu optymalnych rozwiązań służących rodzinie.	Liczba rodzin objętych monitoringiem	2024 - 2026	OPS Świerzo
10.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny poprzez wizyty w środowisku, kontakt z placówkami oświaty, pracownikiem socjalnym	Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie w opiece i wychowaniu dzieci. Wzrost poczucia bezpieczeństwa u dzieci.	Liczba rodzin objętych monitoringiem	2024-2026	OPS Świerzo Placówki oświatowe

Tabela 10. Cel szczegółowy 3: Podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w obszarze uzależnienia, przemocy w rodzinie i niepełnosprawności	Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi problemami społecznymi. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	Liczba osób objętych terapią Liczba osób korzystających ze wsparcia Liczba osób objętych procedurą Niebieski Karty Liczba osób dorosłych objętych terapią Liczba dzieci objętych terapią	2024 - 2026	GKRPA, OPS Świerzo, Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, Policja, Organizacje pozarządowe
2.	Wsparcie rodzin z problemem przemocy oraz różnego rodzaju	Wzrost świadomości i umiejętności	Liczba grup wsparcia, grup samopomocowych	2024 - 2026	OPS Świerzo Organizacje pozarządowe,

	uzależnieniami(alkohol, narkotyki itp.)	radzenia sobie z problemami	Liczba osób korzystających ze wsparcia Liczba realizowanych programów		GKRPA, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, Punkt porad prawnych
3.	Realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym	Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich	Liczba realizowanych programów Liczba uczestników programów profilaktycznych	2024 - 2026	Placówki oświatowe, OPS Świerzno, UG Świerzno Organizacje pozarządowe

Tabela 11. Cel szczegółowy 4: Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się wspieraniem rodziny

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Organizowanie konferencji, warsztatów, seminariów tematycznych dla osób zawodowo zajmujących się pomocą rodzinie	Zwiększenie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych poprzez udział w szkoleniach, kursach, warsztatach	Liczba zrealizowanych konferencji, warsztatów, seminariów Liczba uczestników Liczba podmiotów realizujących konferencje, warsztaty, seminaria	2024 - 2026	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, Organizacje pozarządowe, PCPR, OPS Świerzno ,UG Świerzno
2.	Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez umożliwienie udziału w superwizjach	Zapobieganie wypaleniu zawodowemu	Liczba przeprowadzonych szkoleń Liczba superwizji zewnętrznych oraz liczba ich uczestników, świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich	2024 - 2026	UG Świerzno, OPS Świerzno, organizacje pozarządowe, Punkt konsultacyjny osób uzależnionych

Rozdział V. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 będą:

- środki finansowe z budżetu gminy,
- dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacja z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programy rządowe z zakresu wspierania rodziny,
- środki pozyskane w ramach konkursów dotacyjnych,
- środki pozyskiwane z innych źródeł.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

Rozdział VI. Monitoring programu

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkie działań opisanych w niniejszym Programie. Koordynatorem realizacji Programu będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie. Monitoring Programu będzie odbywał się na bieżąco, równoległe z realizacją poszczególnych działań, przy współpracy realizatorów. Uzyskane dane umożliwią ocenę stopnia realizacji Programu oraz zasygnalizują nowe kierunki działań niezbędne do skutecznej pomocy rodzinom potrzebującym wsparcia. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających potrzeb.

Monitorowanie działań będzie dokonywane poprzez analizę następujących danych:

1. Liczba rodzin: objęta pomocą społeczną - korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego;
2. Liczba rodzin i dzieci oraz osób dorosłych korzystająca z posiłków;
3. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem;
4. Liczba osób które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich kart. Liczba osób, które ukończyły terapię;
5. Liczba asystentów, liczba osób objętych asystenturą;
6. Liczba rodzin objętych wsparciem;
7. Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy;
8. Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach;
9. Liczba i rodzaj działań liczba rodzin objętych wsparciem kuratora;
10. Liczba rodzin przeżywających trudności;

11. Liczba osób, które podjęły terapię, liczba osób które ukończyły terapię;
12. Liczba rodzin współpracujących z asystentem;
13. Liczba wdrożonych Niebieskich Kart.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie sporządzane w terminie do końca marca danego roku za rok poprzedni i przedkładane Radzie Gminy Świerzno.

Rozdział VII. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.

